

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Til § 1, Stk. 1.

Ved en Tekstanmærkning til den Finanslovskonto, hvoraf Tilskudene til de i Henhold til Biblioteksloven statsunderstøttede Biblioteker udredes (§ 21. VI. A. 4.), skabtes der paa Finansloven for Finansaaret 1937—38 Hjemmel for at reducere Tilskudene til de enkelte Biblioteker med $2\frac{1}{2}$ pCt. og herved tilvejebringe et Beløb til Løsning af Biblioteksvæsenets fælles Op-gaver (jfr. Rigsdagstidende 1936—37, Tillæg A., Sp. 1611—12). Denne Reduktion, der i Finansaaret 1937—38 og det følgende Finansaar 1938—39 omfattede hele Statens Tilskud til Bibliotekerne, indskrænkedes ved Tekstanmærkning til Kontoen for Finansaaret 1939—40 til kun at vedrøre Tilskudet efter Bibliotekslovens § 6 a (jfr. Rigsdagstidende 1938—39, Tillæg A., Sp. 1727—28). Uagtet den fornødne Hjemmel — ogsaa i de efterfølgende Finansaar — er optaget paa de aarlige Finanslove, finder man det dog rettest, at der — i Forbindelse med den i øvrigt i nærværende Lovforslag foreslaaede Ændring af Loven — tilvejebringes en Hjemmel i selve Biblioteksloven for denne Reduktion.

Til § 1, Stk. 2 a.

Den herhenhørende Tekst svarer ganske til den nugældende Bestemmelse i Bibliotekslovens § 8.

Til § 1, Stk. 2 b.

Foranlediget af en Drøftelse under 1ste Behandling i Folketinget af Finanslovsforslaget for Finansaaret 1940—41, jfr. Rigsdagstidende 1939—40, Sp. 1353—57 og Sp. 1488—89, og en derefter følgende Henvendelse fra et paa Dansk Forfatterforenings Initiativ nedsat Udvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om Forfatterens økonomiske Kaar har Undervisningsministeriet vedtagne Forhandlinger med Repræsentanter for Forlæggere, Biblioteker og Forfatterforeningen indgaaende undersøgt Mulighederne for at tilvejebringe en Bedring af de danske Forfatteres økonomiske Kaar, der selv for de mere betydelige Forfattere lader meget tilbage at ønske.

Under Forhandlingerne har man navnlig haft Opmærksomheden henvendt paa Muligheden af at skaffe Forfatterne et Vederlag for den Udnyttelse af deres Værker, der finder Sted gennem det offentlige Udlaan.

Allerede for mere end 30 Aar siden blev dette Spørgsmaal rejst af Forfatterne, uden at det dog den Gang saa lidt som ved flere senere Bestræbelser er lykkedes at naa et Resultat.

For at skaffe Udvej for et saadant Vederlag har der under den nævnte Drøftelse været fremsat Forslag om til Fordel for Forfatterne at paalægge Folkebibliotekernes Laanere en Afgift paa 15—25 Øre aarlig. Disse Afgifter var tænkt samlede i et særligt Fond, i hvilket man ogsaa ad anden Vej havde tænkt sig at samle Midler til Formaålet.

Bibliotekernes Repræsentanter har imidlertid imod dette Forslag indvendt, dels at dets Gennemførelse vil være forbundet med store praktiske Vanskeligheder, dels at Adgangen til et Kulturgode som det offentlige Biblioteksvæsen principielt bør være gratis. Med Tilslutning fra Bibliotekernes Repræsentanter fremkom derefter et Forslag, hvorefter Vederlaget til Forfatterne skulde tilvejebringes saaledes, at der af det de statsunderstøttede Biblioteker ifølge Biblioteksloven af 7. April 1936 § 6 a tilkommende Statstilskud tilbageholdtes et Beløb, svarende til $2\frac{1}{2}$ pCt. af hele Bevillingen, og at der derhos af Staten direkte ydedes et Tilskud af samme Størrelse til det foran omtalte Forfatterfond, hvis Midler foresloges fordelt mellem Forfatterne i Forhold til det Antal Bøger, hvormed de enkelte Forfattere er repræsenterede paa Bibliotekerne.

Ogsaa dette Forslag har imidlertid mødt Modstand, idet man paa Biblioteksforeningens Aarsmøde i 1942 tog stærk Afstand fra enhver for Bibliotekernes nuværende vanskelige Økonomi betænkelig Beskæring af Statens Tilskud.

Da Ministeriet ikke mener at kunne afvise de anførte Betænkeligheder og paa den anden Side maa finde det af ganske afgørende Betydning, at der tilvejebringes en Ordning, hvorved der kan ydes Forfatterne et rimeligt Vederlag for den Udnyttelse af deres Værker, som finder Sted gennem Bibliotekernes offentlige Udlaan, og da man maa mene, at et Beløb, svarende til 5 pCt. af Statens Grundtilskud til Bibliotekerne, vilde være rimeligt og retfærdigt, har man stillet Forslag om en særlig, Statskassen alene paahvilende Bevilling af denne Størrelse.